

Arrestnummer / 1760 / 2023
Repertoriumnummer 2023 / 5784
Datum van uitspraak 21 december 2023
Rolnummer
Notitienummer parket-generaal 2022/VJ11/850 Notitienummer eerste aanleg LE/L/66/RZ/200098/2017

- ☐ Registreerbaar
- ☒ Niet registreerbaar

Hof van beroep Brussel

Arrest

15e kamer
correctionele zaken

Aangeboden op
Niet te registreren

De zaak van het OPENBAAR MINISTERIE tegen :

- 1) _____, RRN _____ geboren te _____ op _____,
Belgische nationaliteit, wonende te _____,
- 2) _____, RRN _____, geboren te _____ op _____
_____, Belgische nationaliteit, wonende te _____

beklaagden,
de eerste vertegenwoordigd en de tweede aanwezig en bijgestaan door meester
_____, advocaat te _____

1. TENLASTELEGGING(EN)

Beklaagd van:

Als dader of mededader in de zin van artikel 66 van het Strafwetboek;

optrekken of plaatsen van constructie zonder of in strijd met een geldige vergunning

buiten de gevallen bedoeld in de artikelen 4.2.2. tot en met 4.2.4. van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, het optrekken of plaatsen van een constructie, met uitzondering van onderhoudswerken, hetzij zonder voorafgaande stedenbouwkundige vergunning, verkavelingsvergunning, omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen of omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden, hetzij in strijd met de betreffende vergunning te hebben uitgevoerd, hetzij na verval, vernietiging of het verstrijken van de termijn van de betreffende vergunning, hetzij in geval van schorsing van de betreffende vergunning, verder te hebben uitgevoerd; (art. 4.1.1., 3° en 9°, 4.2.1., 1°, a), 4.2.2., 4.2.3., 4.2.4., 6.2.1. lid 1, 1°, en 6.3.1. § 1 Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening; art. 5, 1°, a), en 6 lid 1 Decreet 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning)

Op het ogenblik van de inbreuk strafbaar onder art. 4.1.1., 3° en 9°, 4.2.1., 1°, a), 4.2.2., 4.2.3., 4.2.4. en 6.1.1. lid 1, 1°, en 3 Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening;

te _____ tussen 1 januari 2015 en 26 september 2016, meermaals, op
niet nader bepaalde data

door _____ ;
ten nadele van _____ ;
ten nadele van Vlaamse Overheid - Departement Omgeving - Afdeling Handhaving;

namelijk door op het perceel gelegen te _____, kadastraal gekend onder _____ volgens het gewestplan _____, gelegen in agrarisch gebied, twee constructies te hebben opgetrokken, namelijk enerzijds een verharding van 18 meter op 5 meter aansluitend op het perceel kadastraal gekend onder nummer _____ en anderzijds een hondenren met een verharding van 7 op 7 meter.

2. BESTREDEN BESLISSING

Gezien de hogere beroepen ingesteld op :

- 27 mei 2022 door de beklaagden;
- 31 mei 2022 door het openbaar ministerie tegen de beklaagden;

tegen een vonnis uitgesproken na tegenspraak door de kamer C8 van de correctionele rechtbank van eerste aanleg te MLeuven d.d. 29 april 2022 dat onder meer als volgt beslist :

OP STRAFGEBIED

Verklaart de strafvordering ontvankelijk en gegrond in de volgende mate:

Verklaart de beide feiten van de tenlastelegging bewezen lastens de beklaagden

Spreekt voor elk van beide beklaagden, de eenvoudige schuldigverklaring uit en stelt vast dat de redelijke termijn inzake werd overschreden.

Veroordeelt de beide beklaagden hoofdelijk tot de kosten, tot heden begroot op 295,74 euro.

Veroordeelt elk van beide beklaagden tot betaling van een verplichte vaste vergoeding van 50,00 euro.

DE HERSTELVORDERING VAN DE GEWESTELIJK STEDENBOUWKUNDIG INSPECTEUR

De vordering tot herstel is ontvankelijk en gegrond als volgt:

Veroordeelt _____, in solidum, met betrekking tot het onroerend goed, kadastraal gekend onder _____, gelegen te _____, tot:

- het verwijderen van de verharding van 18 meter op 5 meter, welke aansluit op het perceel kadastraal gekend onder nummer _____

- het verwijderen van de hondenren met een verharding van 7 op 7 meter;
- het vervolgens opvullen van de bouwputten met zuivere teelaarde en de verwijdering van de afbraakmaterialen van het terrein.

Dit alles uit te voeren binnen een termijn van 6 maanden vanaf het in kracht van gewijsde gaan van dit vonnis.

Zegt voor recht dat op vordering van de gewestelijk stedenbouwkundig inspecteur en de burgemeester, elk van beide beklaagden een dwangsom zullen verbeuren van 150,00 euro per dag vertraging in de naleving van deze veroordeling, te rekenen vanaf het verstrijken van een termijn van 6 maanden na de betekening van dit vonnis.

Zegt tevens dat geen dwangsom zal worden verbeurd boven het bedrag van 50.000,00 euro.

Zegt dat indien de hierboven bevolen herstelmaatregelen niet uitvoeren binnen de genoemde termijn, de Gewestelijke Stedenbouwkundige inspecteur en de burgemeester van van rechtswege tot uitvoering ervan mogen overgaan, op kosten van .

OP BURGERLIJK GEBIED

Houdt de burgerlijke belangen ambtshalve aan.

Beveelt dat het vonnis op de kant van de overgeschreven gedinginleidende akte (kantoor rechtszekerheid met ref. .) wordt ingeschreven op de wijze vermeld in artikel 84 van de hypotheekwet van 16 december 1851, op kosten van .

3. RECHTSPLEGING VOOR HET HOF

Gehoord het verslag van raadsheer .

Gehoord het openbaar ministerie in zijn vordering.

Gehoord de beklaagden in hun middelen van verdediging, zoals ter zitting ontwikkeld door meester

Gezien de neergelegde conclusies en stukken.

4. BEOORDELING

1 Beklaagden en het openbaar ministerie hebben tijdig en regelmatig hoger beroep aangetekend en een grievenformulier neergelegd.

Beklaagden hebben in hun grievenformulier aangegeven hun schuld aan de telastlegging te betwisten, alsook de uitgesproken eenvoudige schuldigverklaring en de bevolen herstelmaatregel.

Het openbaar ministerie is het hoger beroep van de beklaagden gevolgd en voert ook een eigen grief aan wat de straf betreft.

2 Er zijn geen ambtshalve op te werpen grieven (artikel 210, tweede lid, van het Wetboek van Strafvordering).

De rechtstreekse dagvaarding, waarmee de strafvordering bij de strafrechter is ingesteld, werd overgeschreven op het kantoor rechtszekerheid van onder ref.

3 De eerste rechter heeft de relevante feiten correct weergegeven (p. 3 en 4, randnummers 3.1.1 tot 3.1.3 van het bestreden vonnis).

Het hof verwijst naar die samenvatting en voegt hieraan toe wat volgt.

Beklaagden hebben in de tuinzone van hun woning, die gelegen is in de ; verhardingen aangelegd die doorlopen tot in het agrarisch gebied.

De verhardingen waarvan sprake in de telastlegging bevinden zich op perceel Het perceel bevindt zich achter de woning van beklaagden, waar ook een vrijstaand gebouw (garage) is gezet. De woning en het bijgebouw zijn gelegen in landelijk woongebied. De geviseerde verhardingen liggen achter het bijgebouw, in agrarisch gebied.

Het gaat om volgende constructies die zonder voorafgaandelijke vergunning werden aangelegd:

- een verharding in klinkers van 18 op 5 meter aansluitend aan het bijgebouw, voor het eerst te zien op de luchtfoto van Google Earth van 25 september 2016;
- een hondenren volledig verhard met klinkers van 7 op 7 meter, voor het eerst te zien op de luchtfoto van Google Earth van 18 april 2015.

Volgens beklaagden wordt de klinkerverharding achter het bijgebouw gebruikt om de machines af te spuiten van de achtergelegen boomkwekerij. Via deze verharding kunnen de machines/voertuigen ook de openbare weg bereiken. De klinkerverharding in de hondenren zou noodzakelijk zijn om een waakhond in onder te brengen, om diefstal van aangeplante bomen tegen te gaan.

Om hun stelling te staven brengen beklaagden een “samenwerkingscontract” bij met . Het gaat om een document dat ondertekend werd op 27 september 2021, waarbij toestemming geeft aan om een “para-agrarische aanvraag” in te dienen voor het perceel als onderdeel van de beroepsgebonden activiteit van de boomkwekerij (op de achterliggende percelen).

Het hof merkt op dat in het document enkel verwezen wordt naar een “aanvraag” die zal ingediend worden om op perceel een para-agrarische activiteit uit te oefenen. Beklaagden tonen niet aan dat zij deze aanvraag hebben ingediend en hieraan gunstig gevolg werd gegeven door de overheid. Uit het proces-verbaal van inlichtingen van 15 maart 2021 blijkt dat er geen lopende regularisatieaanvraag of planologisch initiatief gekend was in het omgevingsloket.

Bovendien was er op het ogenblik van het aanbrengen van de klinkerverhardingen (in 2015 en 2016) geen sprake van een vergunde landbouwactiviteit op het perceel. Dit wordt ook uitdrukkelijk vermeld in het weigeringsbesluit (zie hierboven).

De telastlegging blijft ook in beroep bewezen door de vaststellingen die verricht zijn op 27 maart 2017 (aanvankelijk proces-verbaal HV.) en die niet weerlegd worden door beklaagden.

5 Beklaagden moeten beseffen dat natuurbehoud belangrijk is en in agrarisch gebied enkel welbepaalde activiteiten en werken toegelaten zijn mits de vereiste vergunningen zijn aangevraagd en bekomen. Zij kunnen niet naar eigen goeddunken de ruimte rond hun woning verharderen.

Beklaagden werpen op dat de redelijke termijn is overschreden.

De illegale verhardingen werden aangebracht in de periode 2015-2016. De vaststellingen gebeurden in maart 2017. De herstellvordering van de stedenbouwkundig inspecteur dateert van 17 september 2018. Vanaf dat ogenblik wisten de beklaagden dat de overheid de situatie niet zou gedogen en van hen verwacht werd dat zij de illegale verhardingen zouden verwijderen. Pas op 9 augustus 2021 werd overgegaan tot dagvaarding van beklaagden voor de strafrechtbank. Ondanks het summiere en weinig complexe onderzoek, zijn er meerdere jaren verstreken vooraleer een eindbeslissing in deze zaak tussenkomt.

Die vertraging is niet te wijten aan beklaagden, noch nodig voor de goede rechtsbedeling. De redelijke termijn in strafzaken is bijgevolg overschreden.

Het hof is van oordeel dat omwille van de overschrijding van de redelijke termijn aan beklaagden geen straf meer moet worden opgelegd, in toepassing van artikel 21ter van de Voorafgaande Titel van het Wetboek van Strafvordering.

De eenvoudige schuldigverklaring, zoals uitgesproken door de eerste rechter, kan volstaan.

6 Beklaagden blijven veroordeeld tot het betalen van een vaste vergoeding, die het hof vaststelt op het geïndexeerde bedrag van 58,24 euro, de kosten van de strafvordering in eerste aanleg en worden veroordeeld tot betaling van een bijdrage aan het Begrotingsfonds voor de juridische tweedelijsbijstand, die thans 24 euro bedraagt.

Ook de kosten van het hoger beroep zijn ten laste van beklaagden.

7 De gewestelijk stedenbouwkundig inspecteur heeft op 17 september 2018 een herstellvordering overgemaakt aan het openbaar ministerie, na positief advies van de Hoge Raad voor de Handhavingsuitvoering.

De herstellvordering beoogt het herstel in de oorspronkelijke plaats. Dit houdt in het verwijderen van de twee voormelde verhardingen, het opvullen van de bouwput met zuivere teelaarde en de verwijdering van de afbraakmaterialen van het terrein.

Artikel 6.3.1 VCRO bepaalt dat de rechter ambtshalve of op vordering van een bevoegde overheid een rechterlijke herstelmaatregel moet bevelen. De volgende rangorde moet hierbij in acht genomen worden:

1. als gevolg van het misdrijf kennelijk verenigbaar is met een goede ruimtelijke ordening, het betalen van een meerwaarde;
2. als het kennelijk volstaat om de plaatselijke ordening te herstellen, de uitvoering van bouw- of aanpassingswerken;
3. in de andere gevallen, de uitvoering van het herstel van de plaats in de oorspronkelijke toestand of de staking van het strijdige gebruik.

Beklaagden betwisten de herstelmaatregel van de gewestelijk stedenbouwkundig inspecteur. Volgens beklaagden heeft de eerste rechter ten onrechte geoordeeld dat de verhardingen kennelijk niet verenigbaar zijn met een goede ruimtelijke ordening.

Beklaagden verwijzen naar het akkoord van het openbaar ministerie tijdens het strafonderzoek met het betalen van een meerwaarde als minnelijke schikking, wat impliceert dat de gevolgen van het misdrijf kennelijk wel verenigbaar zijn met een goede ruimtelijke ordening.

De stedenbouwkundig inspecteur heeft evenwel heeft op 28 september 2017 aan het openbaar ministerie laten weten dat na onderzoek gebleken is dat de minnelijke schikking niet kon worden toegestaan omdat de bestaande illegale situatie kennelijk niet verenigbaar was met een goede ruimtelijke ordening, wat een voorwaarde is om tot een minnelijke schikking te kunnen overgaan.

De gewestelijk stedenbouwkundig inspecteur komt tot volgend besluit:

“Uit deze motivering van de geweigerde regularisatieaanvraag – die ondergetekende stedenbouwkundig inspecteur zich eigen maakt en waarbij hij aansluit – blijkt dat er sprake is van een overdreven terreinverharding op deze plaats. Het proces-verbaal en dus ook de aangevraagde minnelijke schikking heeft weliswaar betrekking op de verhardingen in het agrarisch gebied, dus vanaf de 50 meter zone vanaf de straat. Het kan echter niet dat deze verhardingen los gezien worden van de andere verhardingen op deze locatie. De aanvraag dient in het geheel van de verhardingen op deze locatie bekeken te worden. De verhardingen in het agrarisch gebied kunnen dan ook geenszins beschouwd worden als KENNELIJK verenigbaar met een goede ruimtelijke ordening. Ze houden samen met de andere verhardingen een overdreven terreinverharding in waarvoor geen enkele noodzaak bestaat. Bijkomend bij de argumentatie van de deputatie kan nog opgemerkt worden dat het bijgebouw niet vergund is als garage en het dus geen recht heeft op een (van vergunning vrijgestelde) noodzakelijke toegang daartoe. (...)”

Beklaagden werpen op dat het verzet van de stedenbouwkundig inspecteur voornamelijk gebaseerd is op de overwegingen en motieven van het weigeringsbesluit van de Bestendige Deputatie van 10 november 2016. Deze beslissing had ook betrekking op de niet toegelaten verharding op perceel waarvoor zij niet vervolgd worden.

In tegenstelling tot wat beklaagden voorhouden, dient bij het beoordelen van wat als het gevolg van het misdrijf kennelijk verenigbaar is met een goede ruimtelijke ordening, rekening te worden gehouden met het geheel van de omgevingsfactoren. De gevolgen van het misdrijf dienen afgetoetst te worden aan de feitelijke situatie ter plaatse en de geldende reglementeringen. De andere verhardingen op het terrein kunnen wel degelijk mee in rekening worden gebracht, ongeacht het feit dat beklaagden voor de verhardingen in het landelijk woongebied niet worden vervolgd.

De omstandigheid dat het herstel in de oorspronkelijke staat een “straf” is in de zin van artikel 6 EVRM en de redelijke termijn in strafzaken is overschreden, belet niet dat een herstelmaatregel wordt opgelegd.

De vrijwaring van een goede ruimtelijke ordening maakt immers deel uit van het algemeen belang en dient afgewogen te worden aan het privaatieve belang van beklaagden. Beklaagden beschikken niet over een onaantastbaar eigendomsrecht dat hen toelaat naar eigen goeddunken een grote oppervlakte op illegale wijze te verharderen.

De begane overtredingen zijn niet zomaar te verwaarlozen. De hoeveelheid verharde oppervlakte op het perceel is overdreven. De impact ervan is zwaarder aan te rekenen omdat de verhardingen werden aangebracht in open agrarisch gebied. Deze verhardingen zorgen voor een sterke “verstening” van het gebied, wat bij hevige regenval wateroverlast in de hand werkt.

Het hof treedt het standpunt van de herstellende overheid en de eerste rechter bij dat de illegale verhardingen kennelijk niet verenigbaar zijn met een goede ruimtelijke ordening en de meerwaarde als herstel dus niet kan aanvaard worden. De uitvoering van bouw- of aanpassingswerken volstaat ook niet als herstel van de goede plaatselijke ordening.

Het hof bevestigt de door de eerste rechter uitgesproken herstelmaatregel, die niet kennelijk onredelijk is.

OM DEZE REDENEN,

HET HOF,

RECHTSPREKEND NA TEGENSPRAAK;

Gezien de in het bestreden vonnis aangehaalde wetsbepalingen alsook de artikelen:

- 24 en 25 van de wet van 15 juni 1935 betreffende het gebruik der talen in gerechtszaken;
- 210 en 211 van het Wetboek van Strafvordering;
- 6 al. 1 van het E.V.R.M.;
- 21 ter van het Wetboek van Strafvordering;

Verklaart de hogere beroepen van beklaagden
van het openbaar ministerie ontvankelijk.

en

Op strafgebied

Bevestigt het bestreden vonnis, met de wijziging dat het hof de vaste vergoeding waartoe elk van beklaagden is veroordeeld, bepaalt op 58,24 euro en hen elk veroordeelt tot een bijdrage van 24 euro aan het Begrotingsfonds voor de juridische tweedelijnsbijstand.

Veroordeelt beklaagden hoofdelijk tot de kosten van de strafvordering in hoger beroep, begroot op 104,45 euro.

De herstellvordering van de gewestelijk stedenbouwkundig inspecteur

Bevestigt het bestreden vonnis, met de wijziging dat de uitvoeringstermijn van zes maanden ingaat vanaf het in kracht van gewijsde gaan van dit arrest en de dwangsom pas kan verbeuren vanaf het verstrijken van de uitvoeringstermijn en na de betekening van dit arrest.

Publicatie

Beveelt dat dit arrest op de kant van de overgeschreven gedinginleidende akte (kantoor rechtszekerheid met ref.) wordt ingeschreven op de wijze vermeld in artikel 84 van de nvpotneekwet van 16 december 1851, op kosten van .

Op burgerlijk gebied

De burgerlijke belangen blijven aangehouden in eerste aanleg.

Aldus gevonnist door :

raadsheer, d.d. voorzitter,
raadsheer,
raadsheer,

magistraten van de 15de kamer van het hof van beroep te Brussel die aan de beraadslaging hebben deelgenomen en het beraad hebben beëindigd,

, raadsheer, verkeert in de onmogelijkheid om het arrest te tekenen;

en uitgesproken (conform artikel 782 ~~bis en 785~~ eerste lid Ger. W.) door de
voorzitter, , in openbare terechtzitting van **21 december 2023**
waar aanwezig waren :

raadsheer, d.d. voorzitter,
substituut-procureur-generaal,
griffier,